

Maatalouden välitilin päätös, verovinkit ja muita keinoja talouden tueksi

Eero Aaltonen
Neuvonta- ja tilipalvelu Aaltonen
puh. 040-5925451
tilipalvelu@outlook.com

Neuvonta- ja tilipalvelu Aaltonen

Tarjoamme maataloille:

- investointien suunnittelu- ja talouslaskelmien tekoa sekä liiketoimintasuunnitelmien laadintaa
- sukupolvenvaihdossuunnittelua
- kirjanpito- ja tilinpäätöspalveluja

Suunnittelussa mahdollisuus hyödyntää myös Neuvo 2020-korvausta

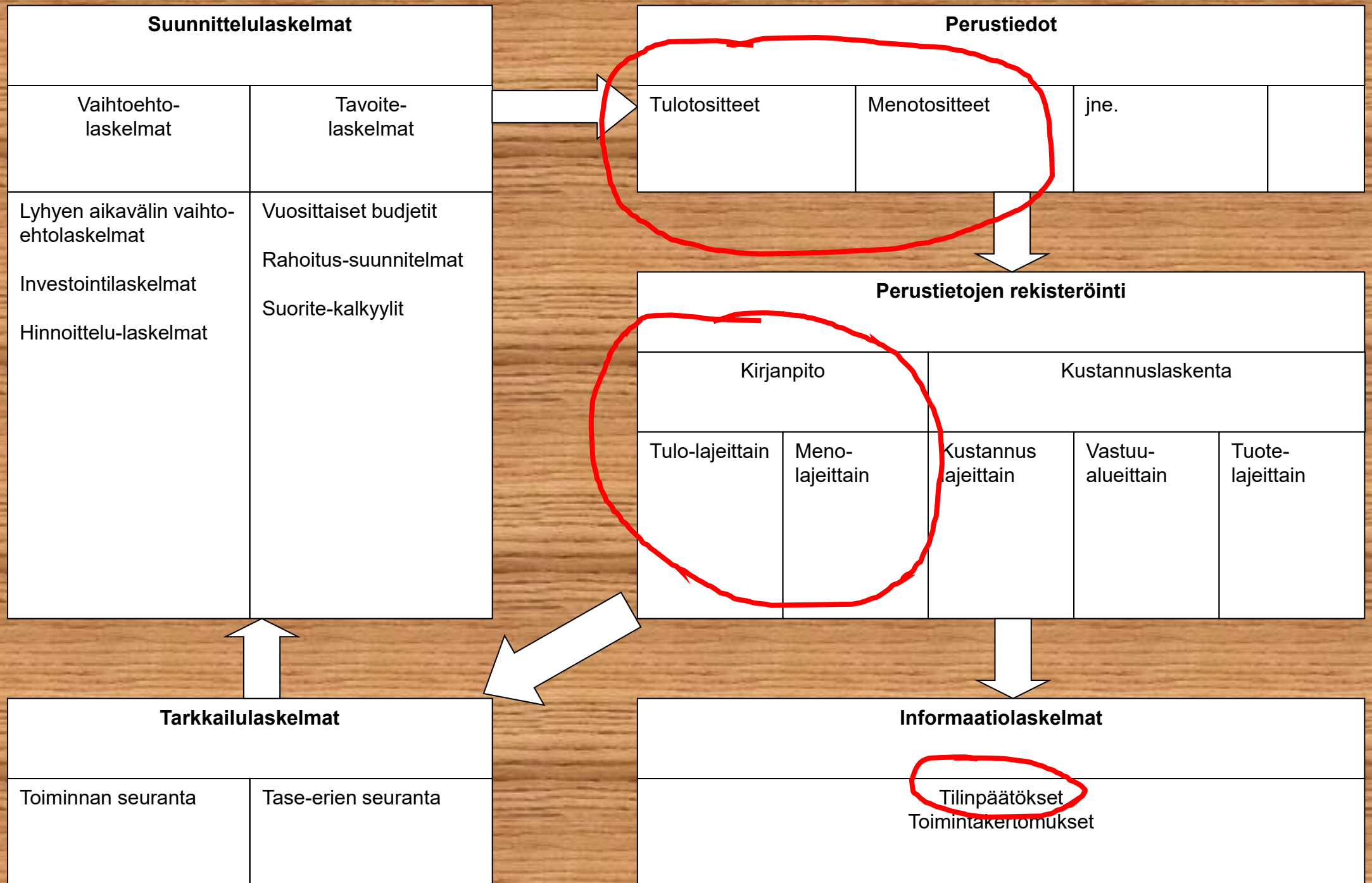
Mistä on kyse?

Laskentatoimi on yrityksen suunnitelmallisen ohjausjärjestelmän osa-alue, jossa kerätään ja merkitään muistiin yrityksen toimintaa kuvaavia määrä- ja arvolukuja sekä laaditaan niiden perusteella laskelmia ja raportteja.

Laskentatoimessa erotetaan sisäinen ja ulkoinen osa. Sisäinen laskentatoimi on yrittäjää varten ja sen tehtäviä ovat yritykseen sitoutuneen pääoman ja sen kierron selvittäminen sekä yritysjohdon avustaminen liiketoiminnan suunnittelussa ja valvonnassa.

Mistä on kyse?

Ulkoinen laskentatoimi on yrityksen sidosryhmiä varten. Ulkoisen laskentatoimen tehtäviä on yrityksen ja muiden talousyksiköiden välisten liiketapahtumien erillään pitäminen, yrityksen tuloksen ja taloudellisen tilan selvittäminen omistajille ja rahoittajille sekä lakisääteisten tulo- ja varallisuusselvitysten tekeminen veroviranomaisille. Laskentatoimessa keskeistä on yrityksen rahaprosessiin liittyvien tehtävien suorittaminen. Rahaprosessissa tarkastellaan kirjanpidon avulla, jolla selvitetään rahan liikkeet yrityksessä.

MAATILAN VEROSUUNNITTELU OSANA TALOUSSUUNNITTELU

Maatilan verosuunnittelu on osa maatilan toiminnan ja talouden suunnittelua.

Verotus pitää ottaa suunnittelussa huomioon, jotta veroja ei makseta tarpeettomasti.

Verotus ei kuitenkaan saa olla johtava tekijä tilan toiminnan suunnittelussa.

Verotusta kannattaa suunnitella sekä **pitkällä** että **lyhyellä tähtämellä**.
Kun verotus suunnitellaan pidemmälle jaksolle, vaihtoehtoja on enemmän kuin pelkästään yksittäisen vuoden veroilmoituksen teossa.

VEROSUUNNITTELUN TAVOITTEET JA KEINOT

Maataloudessa luonnonolot vaikuttavat eri vuosien väliseen taloudelliseen tulokseen, mutta maatalousverotuksessa on hyvät keinot myös eri vuosien välisen verotettavan tuloksen tasaamiseen.

Maatalouden verosuunnittelussa perustavoitteena on yleensä tulojen jakaminen pääoma- ja ansiotulo-osuuksiin ja yrittäjäperheen jäsenten kesken siten, että saatavista tuloista maksettavien **verojen yhteismäärä on mahdollisimman pieni.**

Maatalouden verotus perustuu käteis- eli kassaperiaatteeseen, joten verotettavan tulon määrään voidaan vaikuttaa **tulojen ja menojen ajoituksella** eri vuosien välillä. Veroja ei kuitenkaan kannata karsia tekemällä kannattamattomia investointeja tai tarvikehankintoja, koska silloin verojen määrän lisäksi pienenevät yrittäjän käteen jäävät nettotulot.

VEROTUKSEN SUUNNITTELU

Huomioitava sekä pitkällä että lyhyellä aikavälillä

Suunnittelulla voidaan vaikuttaa;

- verotettavaan tuloon,
- nettovarallisuuteen -> vaikuttaa ansiotulon ja pääomatulon jakoon
- investointeihin, tasausvarauksiin sekä poistoihin ja lainojen lyhennyksiin

Verotettava ansiotulo	Vero alarajan kohdalla	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta
18 600 € – 27 900 €	8,00 €	6,00 %
27 900 € – 45 900 €	566,00 €	17,25 %
45 900 € – 80 500 €	3 671,00 €	21,25 %
80 500 € –	11 023,50 €	31,25 %

Valtion tuloveroasteikko 2021

PÄÄOMATULO JA ANSIOTULO

Maatalouden tulo jaetaan verotuksessa pääomatuloon ja ansiotuloon maatalouden nettovarallisuuden perusteella. Pääomatulon määrän perusteena on maatalouden edellisen vuoden nettovarallisuus.

Vuoden 2021 pääomatulo-osuus lasketaan siten vuoden 2020 päättyessä olleen nettovarallisuuden perusteella.

Nettovarallisuuden kokonaismäärää määritettäessä vuoden 2020 nettovarallisuuteen lisätään vielä 30 prosenttia vuoden 2021 aikana maksetuista ennakonpidätyksenalaisista palkoista.

Vuoden 2021 nettovarallisuutta (joka selvitetään 2-lomakkeen takasivulla) käytetään vasta jaettaessa verovuoden 2022 maatalouden tuloa pääomatulo- ja ansiotulo-osuuksiin.

PÄÄOMATULON VALINTAMAHDOLLISUUS

Maatalouden harjoittajalla on mahdollisuus valita, määritetäänkö pääomatulon osuus 20 prosentin vai 10 prosentin perusteen mukaan vai otetaanko kaikki maatalouden tulo ansiotulona.

Pääsääntöisesti pääomatulo määritetään niin, että pääomatuloksi katsotaan määrä, joka vastaa 20 prosentin tuottoa nettovarallisuudelle. Tämän pääomatulo-osuuden ylittävä osa tulosta on ansiotuloa.

Jos nettovarallisuus on esimerkiksi 50 000 euroa, ja maatalouden tulo 25 000 euroa, pääomatulo-osuutta on pääsääntöisesti $20\% \times 50\,000$ euroa = 10 000 euroa. Ansiotuloa on tämän ylittävä osa tulosta, eli 15 000 euroa.

Verovelvollinen voi kuitenkin halutessaan vaatia, että pääomatulo-osuus määritetään 10 prosentin perusteen mukaan.

Jos vaatimus 10 prosentin soveltamisesta tehdään, pääomatulon osuus pienenee ja ansiotulon osuus kasvaa.

Edellä mainitussa esimerkissä pääomatulon osuudeksi muodostuisi 10 prosentin perusteella 5 000 euroa, jolloin ansiotuloksi tulisi 20 000 euroa.

MAATALOUDEN VEROTUS (TILINPÄÄTÖS)

- maatalouden tuloksen laskenta perustuu muistiinpanoihin tehtyihin tositteellisiin tulo- ja menokirjauksiin (aikavälillä 1.1.-31.12.)
- maatalouden tulos ilmoitetaan 2-velomakkeella (maatalousyhtymät 2Y-lomake)
- veroilmoituksessa tulot ja menot ilmoitetaan eri tilien yhdistelminä

MAATALOUDEN TULOT

- maatalouden tuloa ovat kaikki maatalouteen liittyvästä toiminnasta rahana tai rahanarvoisena etuutena saadut tulot. Arvonlisäverovelvollinen maatalouden harjoittaja ilmoittaa myyntitulot tuloverotuksessa nettomääräisinä ilman myynnistä suoritettavan arvonlisäveron osuutta.

MAATALOUDEN MENOT

- vähennyskelpoisia ovat maatalouden tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä aiheutuneet menot
- arvonlisäverovelvollinen maatalouden harjoittaja kirjaa maatalouden menonsa tuloverotukseen ilman hankintoihin sisältyvän vähennettävän arvonlisäveron osuutta

MAATALOUDEN TULOS JA JAETTAVA YRITYSTULO

Maatalouden tulos saadaan, kun maatalouden tuloista vähennetään maatalouteen kohdistuvat menot.

Maatalouden jaettava yritystulo saadaan, kun maatalouden tuloksesta vähennetään maatalouteen vahvistettu aiempien vuosien tappio sekä 5 % yrittäjävähennys.

MAATALOUDEN VARAT JA VELAT (NETTOVARALLISUUS)

Maatalouden varat ja velat ilmoitetaan vuoden lopun (31.12.) tilanteen mukaisina. Metsätalouden varoja ei lueta maatalouden varoihin.

Maatalouden varoihin kuuluvat:

- maatalousmaa (arvostus tuottoarvon mukaan)
- tuotantorakennukset (poistamaton yhteismäärä)
- lomamökit ym. vuokrattavat asunrakennukset tontteineen (kiinteistöverotuspäätöksestä)
- koneet ja kalusto (poistamaton yhteismäärä)
- maatalouteen kuuluvat osakkeet ja osuudet (laskennallinen arvo)
- muut maatalouteen kuuluvat varat (esim. sillat, tilatuet, asfaltointi)

Maatalouden velkoihin kuuluu maatalouteen kohdistuvat velat. Metsätalouden velkoja ja yksityistalouden velkoja ei lueta maatalouden velkoihin.

Nettovarallisuuden vaikuttavia tekijöitä verotuksen suunnittelussa;

- poistoprosenttien pienentäminen, jolloin maatalouden varat suurenevät
- tasausvarauksen käyttö, kun samanaikaisesti pienennetään poistoja yhtä suurella summalla, jolloin maatalouden tulos säilyy vakiona
- omistamalla vakavaraisen osuuskunnan osuuksia: osuuskunnan osuuden arvo voi olla esim. 2 000 euroa, mutta verotusarvo 5 928,37 euroa
- rakentamalla asuinrakennus velalla, vaikka siihen olisi käytettävissä esim. puunmyyntituloja (puunmyyntituloilla lyhennetään maatalouden velkaa, jolloin maatalouden nettovarallisuus lisääntyy ja asuntolainojen korot voi vähentää esitäytetyllä verolomakkeella)

MAATALOUDEN POISTOT

Rakennukset ja niistä tehdyt poistot ilmoitetaan enimmäispoistoprosentin mukaan ryhmiteltynä.

- tuotantorakennukset 10 %
- asuin-, toimisto- tms. rakennukset 6 %
- kasvihuoneet yms. rakennelmat 20 %
- ympäristöinvestoinnit 25 %

Maatalouden koneet 25 % (korotettu poisto verovuosina 2020-2023)

Sillat, tilatuet, asfaltointi 10 %

Salaojat 20 %

Menojäännöstä pienentävät omaisuuden hankintaan purettu tasausvaraus sekä luovutushintojen, korvausten ja avustusten sekä tulolähdesiirtojen epäsuorat tuloutukset.

Kiinteistövero määräytyy rakennusten menojäännösarvosta.

Poistojen suhde lainojen lyhennyksiin (yleensä poistoja lainojen lyhennysten verran).

Kaikkien maatalouden harjoittajien on merkittävä maatalouden tulot ja menot muistiinpanoihin saman muistiinpanokaavan mukaisesti.

Maatalouden tulot ja menot on ryhmiteltävä muistiinpanoissa arvonlisäverokannan mukaisesti, mutta ilman arvonlisäveron osuutta. Tulos on laskettava kaikista verovelvollisen omistamista maatiloista yhteisesti. Myös verovuodelta tehtävä tasausvaraus merkitään muistiinpanokaavaan.

Muistiinpanokaava on seuraava:

TULOT

Verollinen myynti 24 %

1. Eläinten myyntitulot

2.-3. Verovuoden tuotoksi jaksotetut kotieläinten myyntitulot

4. Muut myyntitulot

Verollinen myynti 14 %

5. Kotieläintuotteiden myyntitulot

6. Kasvinviljelytuotteiden myyntitulot

Verollinen myynti 10 %

7. Majoituspalvelut yms. myyntitulot

Arvonlisäveroton myynti

8. Valtiolta saadut tulot

9. Muut arvonlisäverottomat tuet ja korvaukset

10. Tasausvarauksen suora tuloutus

11. Muut arvonlisäverottomat tulot

12. Tuloutus yksityiskäytöstä

13. Muut lisäykset

14.-17. Osingot ja ylijäämät

MENOT

1. Palkat
2. Arvonlisäverotuksessa vähennyskelpoiset ostot 24 %
- 3.-4. Verovuoden poistona vähennettävät kotieläinten jaksotetut hankintamenot
5. Arvonlisäverotuksessa vähennyskelpoiset ostot 14 %
6. Arvonlisäverotuksessa vähennyskelpoiset ostot 10 %
7. Muut maatalouden menot (0 %)
8. Poistot
9. Verovuodelta tehty tasausvaraus
10. Korkomenot
11. Muut vähennykset

=> **MAATALOUDEN TULOS** (voitto/tappio)

Maatalouden välitilinpäätös

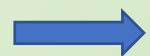
- Sadot sekä tuotteiden ja ostopanosten hintatasot vaihtelevat eri vuosina, mikä vaikuttaa maataloudesta syntyvään tulokseen.
- Tehdään ns. ”tilinpäätöstarkastelu” kesken tilikauden.
- Hyvä apuväline talouden seurannassa ja suunnittelussa sekä verotuksen lopputuloksen ennakkoinnissa ja verotuksen optimoinnissa. Verotuksessa pyrkimyksenä mahdollisimman tasainen tulojen kehitys.

Maatalouden välitilin päätös

- Kirjataan tulo- ja menotositteet ajan tasalle.
- Arvioidaan loppuvuonna tulevat tulot (mm. maito-, eläin- ja viljatilitykset sekä tuet).
- Arvioidaan loppuvuodelle syntyvät menot (mm. ostopanokset, sähkömenot, vakuutukset, vuokrat).
- Arvioidaan loppuvuodelle tulevat investointimenot (mm. kone- tai rakennusinvestoinnit).

Välitilinpäätöksen pohjalta

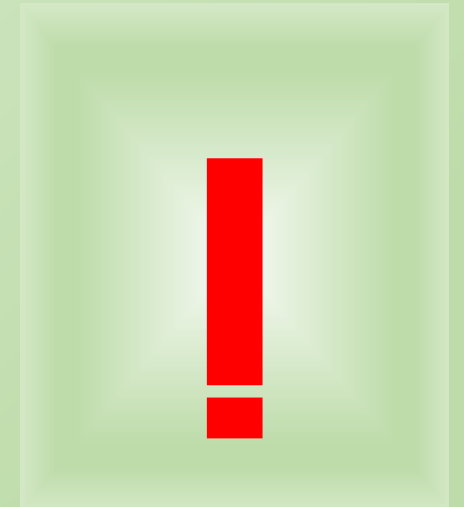
- pohdinta myyntien ja ostojen ajoituksesta (tasainen tulokehitys)
- pohdinta konehankintojen ajoituksesta (vaikuttaa poistoon)
- pohdinta kotieläinten hankinta- ja luovutushintojen jaksotuksesta
- pohdinta poistojen teosta ja suuruudesta
- pohdinta tasausvarauksen teosta tai tuloutuksesta
- pohdinta lainojen lyhennyksistä (vaikuttaa nettovarallisuuteen)
- pohdinta Myel-vakuutusmaksun vähennystavasta (mahdollista myös esitäytetyllä veroilmoituksella)
- pohdinta palkanmaksusta lapsille
- pohdinta tulonjaosta puolisoitten tai yhtymän osakkaiden kesken

vaikuttavat maatalouden verotettavaan tulokseen ja veronmaksuun

Mihin 2-lomakkeella on syytä kiinnittää huomiota?

- menot / liikevaihto (%)
  - vaihtelee tuotantosuunnan mukaan (40 – 80 % liikevaihdosta)
- velat / liikevaihto (%)
  - lähtökohta alle 100 %
- poistot / lainojen lyhennykset
  - vaikuttaa nettovarallisuuteen
- tuet / verotettava tulos
  - tuotannon tukisidonnaisuus

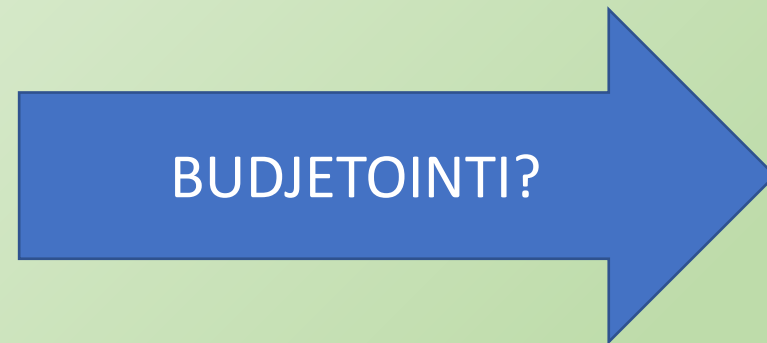
Mitä muuta tarvitaan?

Tiedot:

- kassan riittävydestä (maksuvalmius)
- maksamattomista laskuista (ostovelat)
- siirretyistä tilityksistä (myyntisaamiset)
- maksetuista ennakkomaksuista
- varaston määrästä (myös arvo €)

Ja lisäksi:

- tulevat investoinnit
- yksityistalouden tulot ja menot
- metsätalouden tulot ja menot (2C-lomake)
- muu rahoitus

Mitä budjetoinnilla saavutetaan?

- Antaa taloudelliset raamit, jonka sisällä yrittäjän tulee toimia
- Luo ennakoitavuutta (mahdolliset neuvottelut pankin ja laskuttajien kanssa, myös ennakkoerot)
- Auttaa hahmottamaan kassan riittävyyden (menojen karsinta, maksuaikataulut)
- Auttaa hahmottamaan lainakokonaisuuden ja lyhennykset
- Helpottaa yksityistalouden suunnittelussa

Tila- ja yrittäjäkohtaisuus

Kaikkien päätösten perustana omat tavoitteet, päämäärät ja lähtökohdat!

- minkälainen tila halutaan?
- miksi?
- vahvuudet ja heikkoudet

Yrittäjäkohtaiset erot

- onko oikeasti tarve vai tekeekö vain mieli?

Riskinsietokyky ja unen lahjat vaihtelevat

Päätöksiin vaikuttavia tekijöitä?

- Tukimuutokset
- Markkinatilanne
- Hintojen kehitys (sekä tuotteet että panokset)
- Kustannusrakenne
- Tuotostasot ja niiden laatu

ENNAKOITAVUUS?

Muista myös tuotannon kehittämisen!

- Selvitä ja suunnittele, miten yrityksesi tuotantoa voidaan tehostaa ja kannattavuutta parantaa (oma osaaminen!)
- Etusijalla tuottoja kasvattavat ja kuluja pienentävät kohteet (parantavat taloudellista tulosta)
  - perusasiat kuntoon ensin
- Selvitä yhteistyön kehittämismahdollisuudet muiden tilojen ja yrittäjien kanssa (kiinteät kustannukset)
- Suunnittele tehtävät investoinnit!

Maatalousyrityksen johtamisessa korostuvat sekä liikkeenjohdolliset (suunnittelu, tehtävien organisointi, ohjaaminen ja seuranta) että yritystoiminnan johtamiseen (tuotannon, markkinoinnin, rahoituksen ja henkilöstön johtaminen) liittyvät tehtävät.

Maatalousyrityksen liikkeenjohdossa maatalouden verotus ja sen suunnittelu on yksi kokonaisuus, joka menestyvän yrittäjän on hallittava yhdessä siihen liittyvien muiden taloustietojen kanssa.

Hyvää joulun odotusta!